

**Crna Gora
Uprava Carina**

**Poslovna Strategija
2013- 2015**

Ova Poslovna strategija Uprave carina Crne Gore (MCA) obuhvata period januar 2013 – decembar 2015.

Uprava carina je organ u sastavu Ministarstva finansija, koji sprovodi carinsku politiku u Crnoj Gori. Poslovna strategija je 2006.godine postala metodološki princip u razvoju Uprave carina, a samim tim i osnova za analizu postignutih rezultata organizacionih jedinica.

Crna Gora kao kandidat za članstvo u Evropskoj uniji, započela je pregovore o pridruživanju. Kako bi na efikasan i efektivan način ispunila obaveze koje sa sobom nosi proces EU integracija, Uprava carina je formirala Stratešku grupu za evropske integracije. Ova Strateška grupa je zadužena za upravljanje i primjenu EU carinskih smjernica u cilju razvoja Uprave carina, u skladu sa najboljom praksom EU.

Dakle, ova Poslovna strategija obuhvata trogodišnji period, od januara 2013.godine do decembra 2015.godine i definiše šta Uprava carina želi da ostvari do kraja ovog perioda, u smislu standarda pruženih usluga prema poslovnoj zajednici i javnosti; modernizaciji infrastrukture i opreme; jačanju informacionih tehnologija i upravljanju ljudskim resursima. Istovremeno, Uprava carina ima značajnu ulogu po pitanju ukupne stabilnosti crnogorske privrede kada je riječ o upravljanju i naplati javnih prihoda.

Uprava carina je u proteklih nekoliko godina ostvarila značajan napredak u usklađivanju svoje administrativne procedure i sisteme sa procedurama EU. Takođe, vidljivi su uspjesi u procesu modernizacije, a koje je potvrdila i Evropska komisija, koje je Uprava carina preduzimala samostalno, kao i u partnerstvu sa aktuelnim i prethodnim projektima tehničke pomoći koje finansira međunarodna zajednica i EU. Uporedo sa evidentnim ostvarenim napretkom, postoji još uvijek niz oblasti u kojima su potrebni dodatni napor u cilju EU integracija, pa prema tome možemo reći da postoji prostor za dalji razvoj i poboljšanje.

Carinske uprave širom svijeta danas djeluju u okolnostima i vremenu koje predstavlja iskušenje za njih (povećan protok ljudi, roba, novca i informacija, targetiranje onih koji predstavljaju najveću opasnost). Kao savremena služba, Uprava carina mora biti sposobna da se prilagodi, kontroliše i upravlja ovim rizicima na našim granicama i teritoriji. Samim tim je determinisana i njena uloga u zaštiti društva, javnog zdravlja, životne sredine i kulturnog nasljeđa; naplati fiskalnih obaveza; unapređenje trgovinskih olakšica i podrške u privlačenju stranih investicija; borbi protiv organizovanog i preko-graničnog kriminala; kao i pružanju bezbjednosti i sigurnosti carinskog područja i društva uopšte. Pored toga, Uprava carina sprovodi kontrolu izvoza, čime se obezbjeđuje efikasnost legitimne trgovine.

Kada je riječ o integrisanom upravljanju granicom, ova Uprava je prva u promovisanju osnovnih principa EU smjernica za implementaciju efektivnih i efikasnih olakšica u legitimnom protoku ljudi, vozila i robe, istovremeno održavajući granice sigurnim i ispunjavajući nacionalne pravne zahtjeve. U ovom kontekstu, izuzetno je važno znati da Crna Gora sa Albanijom, u Sukobinu, ima jedini zajednički granični prelaz na Zapadnom Balkanu. Uprava carina je fokusirana na obezbjeđivanje unaprijeđenog carinskog servisa i jačanje organizacije koja radi pravično, otvoreno i u partnerstvu sa lokalnom poslovnom i trgovinskom zajednicom, kao cjelinom, kao i sa javnošću uopšte. Ovom Poslovnom strategijom, Uprava carina će se dodatno fokusirati na razvoj svih ovih veoma bitnih oblasti, oslanjajući se na do sada ostvareni napredak.

Poslovna strategija definiše Viziju i Misiju Uprave carina, kao i strateške ciljeve za period 2013-2015, ali i pregled specifičnih ciljeva i aktivnosti za isti period. U cilju podrške implementaciji ove Strategije izrađen je Akcioni plan (*Aneks A*) koji je sastavni dio Strategije i definiše konkretne aktivnosti, odgovorne organizacione jedinice i rokove.

Vizija, misija, strateški ciljevi i vrijednosti Uprave carina Crne Gore

Vizija

Vizija Uprave carina je moderna, profesionalna, transparentna i dobro opremljena služba.

Misija

Misija Uprave carina je da obezbijedi olakšanje međunarodne trgovine, zaštitu i bezbjednost carinskog područja uz efikasnu naplatu prihoda u skladu sa propisima, a u cilju razvoja privrede Crne Gore.

Kao što je navedeno, Crna Gora ima status kandidata za članstvo u EU i već je otpočela pristupne pregovore. U cilju dostizanja standarda EU, Svjetske trgovinske organizacije i Svjetske carinske organizacije Uprava carina će koristiti smjernice najbolje prakse, postavljene u EU carinskim smjernicama, kao osnov našeg operativnog planiranja.

Uprava carina kao važan subjekt u borbi protiv kriminala, kontinuirano sprovodi intenzivne aktivnosti na planu jačanja bezbjednosti i zaštite carinskog područja, suzbijanja prekograničnog krijumčarenja. Zaštita crnogorskih granica ne počinje i ne završava se prisustvom carinskog osoblja u lukama, na aerodromima i graničnim prijelazima. Prijetnje sa kojima se suočava naša zemlja na granici stalno rastu i Uprava carina mora biti sposobna da brzo odgovori savremenim rizicima.

Takođe, od ključne je važnosti da Uprava carina olakša trgovinu i promet putnika, stvarajući dobre uslove za poslovanje na međunarodnom tržištu. U cilju postizanja navedenog, Uprava carina će nastaviti da ulaže u bolje i efektivnije procjene rizika i obavještajni rad. Naša Uprava će odlučno i nepristrasno postupati sa onima koji izbjegavaju poštovanje zakona i koji takvim činjenjem rizikuju sigurnost i bezbjednost Crne Gore.

Efikasno ubiranje prihoda od strane Uprave carina je od velike važnosti za crnogorsko društvo, s obzirom na to da naplaćeni prihodi doprinose finansiranju razvoja zemlje.

Naši ključni ciljevi ne mogu se dostići bez postojanja jake i efektivne strukture koja daje podršku menadžmentu. Neophodno je stalno usavršavanje ukupnih kapaciteta, podizanje nivoa informisanosti i stručnosti, kao i obezbjeđivanje moderne opreme.

Da bi ostvarila svoju misiju Uprava carina je definisala 5 strateških ciljeva:

STRATEŠKI CILJEVI

- Usklađivanje carinskog zakonodavstva i propisa sa pravnom tekovinom EU
- Jačanje carinske saradnje i unapređenje trgovinskih olakšica (razvijati blisko partnerstvo sa poslovnom i trgovinskom zajednicom)
- Dalje jačanje graničnih i unutrašnjih kontrola, uključujući primjenu analize rizika zasnovane na obavještajnom radu, uz snažne i efikasne sposobnosti sprovođenja istraga i propisa
- Povećanje efikasnosti naplate prihoda
- Nastavak modernizacije carinske službe, uključujući razvoj ljudskih resursa i kapaciteta informacione tehnologije, kao i unaprijeđenje infrastrukture i opreme

Ova Poslovna strategija objašnjava na koji način, tokom slijedeće tri godine, Uprava carina planira da ispuni ovih 5 strateških ciljeva. Akcioni Plan (*Aneks A*), takođe, prikazuje način na koji ćemo mjeriti naš učinak u smislu postizanja ovih ciljeva. Svi dokumenti i izvori, korišćeni kao reference u pravljenju Poslovne strategije, su navedeni u *Aneksu B – Strateška dokumenta*.

Sledeći dio Poslovne strategije objašnjava šta ćemo uraditi da bi postigli svaki od postavljenih ciljeva. Ipak, način kako ćemo ostvariti ciljeve i kako želimo da funkcionišemo kao služba je isto toliko važan za naš uspjeh. Vrijednosti Uprave carina, koje dijele svi zaposleni, određuju način rada i ponašanja kako u okviru Uprave carina, tako i van nje. Naših 7 ključnih vrijednosti su:

VRIJEDNOSTI

Na usluzi društvu

Rad za dobrobit crnogorskih građana, posvećenost pružanju usluga klijentima, saradnji i timskom radu.

Profesionalizam

Visoko postavljeni standardi po pitanju našeg rada i performansi, uz naglašenu ljubaznost, časnost i odgovornost u radu sa javnošću i poslovnim okruženjem.

Integritet

Težimo ka najvišim etičkim standardima u smislu časnosti, povjerenja i pouzdanosti.

Pouzdanost

Odgovornost za postizanje zacrtanih ciljeva, pružanje usluga, ponašanje zaposlenih i rezultate rada.

Transparentnost

Otvorenost i pravičnost u radu.

Partnerstvo

Razvijamo partnerske odnose koje karakterišu uzajamna saradnja i odgovornost u ostvarivanju zajedničkih ciljeva.

Inovacija i prilagođavanje

Težimo stalnom napretku i podsticati inovativnost – spremnost za uvođenje novih mjera i metoda – fleksibilni i spremni da prihvatimo i uvedemo promjene.

STRATEŠKI CILJEVI

1. Usklađivanje carinskog zakonodavstva i propisa sa pravnim tekovinama EU

U svijetlu pridruživanja Crne Gore Evropskoj Uniji i procesu harmonizacije sa standardima, Uprava carina će nastaviti sa aktivnostima na daljem usklađivanju carinskih i drugih propisa sa zakonodavstvom EU.

U periodu 2013-2015. planiramo da harmonizujemo Carinski zakon Crne Gore sa modernizovanim Carinskim zakonom EU, kao i podzakonske akte sa podzakonskim zakonodavstvom EU. Uprava carina će takođe inicirati donošenje novog Zakona o carinskoj službi.

Pored toga, Uprava carina će nastaviti sa redovnim iniciranjem izmjena i dopuna poreskih propisa, uključujući i propise o akcizama (prenos naplate akciznih dažbina na Upravu carina u okviru unutrašnjeg tržišta se smatra veoma bitnim pitanjem– 4.4 Poslovne Strategije).

Uprava carina će takođe početi sa pripremanjima za usvajanje promjena neophodnih za sprovođenje novih pravila o porijeklu, posebno u svijetlu stupanja na snagu novih zona kumulacije.

U cilju daljeg pojednostavljenja carinskih procedura uz istovremeno jačanje bezbjednosti i zaštite carinskog područja, Uprava carina će inicirati donošenje podzakonskog propisa kojim će se bliže urediti kriterijumi za odobravanje statusa ovlašćenog privrednog subjekta.

U skladu sa preporukama nedavnog izvještaja Evropske Komisije za Crnu Goru i u skladu sa najboljim međunarodnim praksama i standardima, Uprava carina će inicirati donošenje novog Zakona o carinskoj službi, kojim će carinski službenici dobiti šira ovlašćenja za obavljanje poslova iz svog djelokruga rada.

Specifični ciljevi

- Izmjena Carinskog zakona
- Donošenje novog Zakona o carinskoj službi
- Usklađivanje nomenklature carinske tarife sa harmonizovanim sistemom i kombinovanom nomenklaturom EU

- Iniciranje donošenja podzakonskog propisa kojim će se bliže urediti kriterijumi za odobravanje statusa ovlašćenog privrednog subjekta

2. Jačanje carinske saradnje i unapređenje trgovinskih olakšica (razvijati blisko partnerstvo sa poslovnom i trgovinskom zajednicom)

2.1 Jačanje carinske saradnje

Uprava Carina će održavati, razvijati i promovisati saradnju sa drugim carinskim upravama i međunarodnim subjektima.

Istovremeno, Uprava Carina će aktivno učestvovati u procesu pristupanja EU, što implicira ispunjavanje obaveza koje proističu iz međunarodnih ugovora i konvencija.

Specifični ciljevi

- Razviti i promovisati saradnju sa drugim carinskim upravama, državnim organima i međunarodnim subjektima, uključujući i potpisivanje novih sporazuma o saradnji.
- Učestvovati u procesu pristupanja EU

2.2. Prekogranična saradnja

Dodatno će se razviti proaktivni i suštinski metodi i prakse prekogranične saradnje sa svim Upravama carina susjednih država, a kao osnovu za to koristićemo nacionalnu Strategiju integralnog upravljanja granicom. Štaviše, razmotrićemo uspostavljanje zajedničkih i harmonizovanih radnih procedura sa drugim Upravama carina, u cilju povećanja efikasnosti sistema kontrole na granicama. Pomenute procedure će rezultirati skraćanjem vremena čekanja na granicama, a istovremeno će se povećati nivo bezbjednosti i sigurnosti.

Zajedno sa našim partnerima zaduženim za kontrolu granice, Uprava carina će pokušati da iskoristi zajednički granični prijelaz između Crne Gore i Albanije- Sukobin, kao model za razvoj sličnih graničnih prijelaza drugdje.

Specifični ciljevi

- Dalji razvoj održivih metoda i praksi prekogranične saradnje sa svim upravama carina susjednih država, uz korišćenje Strategije integralnog upravljanja granicom kao platformom
- Razmotriti uspostavljanje zajedničkih, harmonizovanih radnih procedura, sa ostalim Upravama carina u cilju povećanja efikasnosti i efektivnosti graničnih kontrola
- Harmonizovanje graničnih procedura u cilju skraćivanja čekanja, a istovremeno jačanje nivoa bezbjednosti i sigurnosti.
- Zajedno sa partnerskim upravama zaduženim za kontrolu granice, pokušati koristiti zajednički granični prelaz Sukobin kao model razvoja i na drugim odgovarajućim graničnim prelazima

2.3 Dalje olakšavanje trgovine (razvoj bliske saradnje sa trgovačkom i poslovnom zajednicom)

Trgovinske olakšice, kao jedan od prioriteta Uprave carina, odnose se na harmonizaciju, standardizaciju, modernizaciju i pojednostavljenje carinskih procedura. Za našu carinsku službu je, takođe, od izuzetne važnosti unaprjeđenje saradnje sa privrednim okruženjem, odnosno razvoj partnerstva carina - privreda.

2.3.1 Trgovinske olakšice

Uprava carina će nastojati da stvori uslove za brži rast privrede Crne Gore kroz olakšanje i pojednostavljenje carinskih procedura.

Uprava carina će razviti i implementirati mehanizme za olakšanje trgovine usmjerene na brz promet legalne robe, smanjenje dokumentacije i troškova, kao i uspostavljanje bespapirnog poslovanja.

Pojednostavljene procedure imaju za cilj smanjenje administrativnih opterećenja po učesnike u carinskom postupku, kao i smanjenje vremena potrebnog za carinjenje onih dobara za koje se smatra da su već dovoljno kontrolisane nekim drugim režimom kontrole ili koje se smatraju nisko rizičnim. Uprava carina će razmotriti postojeće procedure i razmotriti mogućnosti za uvođenjem mjera koje će pojednostaviti ove procedure, uključujući uvođenje statusa Ovlašćenog ekonomskog operatera.

Uprava carina će, takođe, svoje napore usmjeriti na razvoj informacionog sistema kako bi se obezbjedila elektronska podrška pojednostavljenim postupcima deklarisanja robe na osnovu knjigovodstvenih upisa, čime bi se omogućilo elektronsko praćenje pojednostavljenih postupaka, ubrzao protok roba, smanjili troškovi i rasteretili carinski

terminali. Osim toga, planiramo i implementaciju ATA karneta u Carinski informacijski sistem.

Postojanje jednog u potpunosti funkcionalnog sistema procjene rizika je preduslov za efikasnije olakšavanje trgovine i uspostavljanje pojednostavljenih carinskih procedura. Procjena rizika je jedna od ključnih karakteristika bilo koje moderne uprave carina jer ona omogućava osnovu za razlikovanje onih preduzeća i transakcije koje poštuju ili pak ne poštuju propise. U skladu sa tim, Uprava carina će težiti daljem razvoju sistema upravljanja rizikom koji bi trebalo da bude od ključne važnosti u našem pristupu upravljanja rizikom u svim aspektima našeg rada, uključujući i poslove koji se odnose na uvođenje novih pojednostavljenih procedura i drugih oblika olakšavanja trgovine.

U cilju pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, kao i ubrzanja prometa na granici, smanjenja troškova i pojednostavljenja postupka tranzita za legalnu robu, preduzećemo inicijalne korake za uvođenje Novog kompjuterizovanog tranzitnog sistema (NCTS) i primjenu Konvencije o zajedničkom tranzitnom postupku.

Specifični ciljevi

- Implementacija novih mehanizama za olakšavanje trgovine, uključujući brže carinjenje legalnih roba, minimiziranje troškova, kao i zahtjeva za dostavljanjem podataka i dokumentacije, omogućavanje poslovanja sa carinom elektronskim putem i smanjivanje vremena potrebnog za sprovođenje carinskih procedura.
- Razmotriti postojeće carinske procedure i uvesti mjere u cilju njihovog pojednostavljenja, uključujući davanje statusa ovlašćenog privrednog subjekta.
- Smanjiti vrijeme carinjenja za pravna lica koja poštuju propise
- Razviti informacijski sistem koji će obezbjediti elektronsku podršku pojednostavljenim procedurama
- Implementirati u CIS aplikaciju za ATA karnete
- Inicirati korake u pravcu implementacije Novog tranzitnog kompjuterizovanog sistema, kao i primjene Konvencije o zajedničkom tranzitnom postupku.

2.3.2 Saradnja sa privrednim okruženjem

Poštujući međunarodne standarde i zahtjeve, a posebno Carinske smjernice EU (EU Customs Blueprints), Uprava carina će nastaviti sa aktivnostima na unaprijeđenju saradnje sa privrednim okruženjem. Cilj saradnje je da privrednici budu u potpunosti upoznati sa svojim pravima i obavezama tako da mogu tačno predvidjeti zahtjeve koji proističu iz tokova međunarodne trgovine.

Uprava carina će sprovesti sveobuhvatnu i ciljanu kampanju usmjerenu na potpisivanje memoranduma sa privrednim subjektima. Potpisivanjem memoranduma o razumijevanju sa subjektima iz privrednog okruženja uspostaviće se blisko partnerstvo između carine i privrede koje je moguće ostvariti jedino kroz transparentne, efikasne i djelotvorne procedure.

Specifični ciljevi

- Uspostaviti blisko partnerstvo između carine i privrednih subjekata kroz transparentne procedure.
- Sprovesti sveobuhvatnu i ciljanu kampanju usmjerenu na potpisivanje memoranduma sa privrednim subjektima.

3. Dalje jačanje graničnih i unutrašnjih kontrola, uključujući primjenu analize rizika zasnovane na obavještajnom radu, uz snažne i efikasne sposobnosti kontrole sprovođenja istraga i propisa

3.1 Sprovođenje istraga i propisa

Uprava carina ispunjava svoju bezbjednosnu funkciju, koja sve više dobija na važnosti zbog prirode modernih izazova i rizika u međunarodnoj trgovini. Prepoznavajući bezbjednosne rizike u međunarodnoj trgovini i kretanju ljudi, Uprava carina Crne Gore u kontinuitetu sprovodi intenzivne aktivnosti u oblasti jačanja bezbjednosti i zaštite carinskog područja, suzbijanja prekograničnog šverca narkotika i naoružanja, kontrole tranzita, izvoza, proizvoda dvostruke namjene, kao i uvoza opasnih proizvoda, kršenja prava intelektualne svojine, itd. Uprava carina svakodnevno vrši kontrolu graničnih prelaza, kao i brojnih sporednih puteva koji se koriste za ilegalno unošenje robe na carinsko područje, kako bi uspješno sprovodila svoju bezbjednosnu funkciju. Ove aktivnosti uključuju preventivne mjere, mjere neposredne kontrole i naknadnu kontrolu.

Uz puno prisustvo na samoj granici i kontrolama koje se vrše nad kretanjem robe i ljudi, Uprava carina je na prvoj liniji odbrane u smislu spriječavanja uvoza roba koje predstavljaju opasnost po bezbjednost i sigurnost društva. Uprava carina, takođe, igra važnu ulogu u borbi protiv potencijalnih opasnosti po životnu sredinu, bezbjednost hrane, bolesti i drugih opasnosti.

Kako bi uspješno realizovala obaveze po pitanju bezbjednosti i sigurnosti, Uprava carina će inicirati korake u smislu jačanja ovlašćenja carinskih službenika u oblasti krivičnog gonjenja. Ova ovlašćenja su od velike važnosti za Upravu carina i crnogorsko društvo u cjelini, jer se njima postiže veći nivo zaštite građana. Štaviše, dobijanjem ovih ovlašćenja Uprava carina bi bila u stanju da preduzme proaktivnu ulogu u zaštiti Crne Gore od prijetnji koje sa sobom nosi krijumčarenje i organizovani kriminal.

Zadatak zaštite crnogorskih granica od prijetnji po nacionalnu bezbjednost i sigurnost nije nešto što može raditi jedan državni organ i u tom smislu Uprava carina je svjesna da uspjeh u borbi protiv pograničnog kriminala zavisi od efektivne saradnje sa drugim državnim organima na nacionalnom nivou, ali i međunarodnom nivou. U skladu sa tim, Uprava carina će razviti sporazume o saradnji sa drugim državnim organima u Crnoj Gori koji su uključeni u zaštitu granice, kao i sa pograničnim organima susjednih država, kako bi bila u stanju da implementira efektivan sistem integrisanog upravljanja granicom.

Uprava carina će, takođe, razvijati sveobuhvatnu politiku sprovođenja propisa, koja će poboljšati saradnju sa drugim državnim organima, međunarodnim subjektima i olakšati trgovinu.

Uprava carina će dodatno razvijati tehnike analize rizika na lokalnom i nacionalnom nivou kao i sa drugim državnim organima, uključujući procjenu rizika u ne-fiskalnim oblastima kao i onim oblastima koje imaju uticaj na zaštitu društva i životne sredine. Uprava carina će ojačati tehnike procjene rizika kako bi povećala svoju efikasnost u smislu fokusiranja na one koji ne poštuju svoje obaveze. Ako Uprava carina želi da ostvari ciljeve u smislu većeg dobrovoljnog poštovanja propisa i dodatnog fokusa na one koji ne poštuju svoje obaveze, od ključne važnosti je da budemo u stanju da razlikujemo ove različite grupe carinskih dužnika. Procjena rizika je od ključne važnosti za pravljenje ove razlike. Uprava carina će se fokusirati na korišćenje Sistema upravljanja rizikom kako bi osigurala povećanu efikasnost i efektivnost carinskih kontrola a istovremeno će doprinijeti olakšavanju legitimne trgovine. Cilj Uprave carina je da poboljša Sistem upravljanja rizikom i proširi njegovo korišćenje kako bi povećala svoju efikasnost u smislu precizne identifikacije rizika.

Uprava Carina će nastaviti promovisanje Carinske otvorene linije i nastaviti sa razvojem operativnog centra. Kroz razmjenu obavještajnih podataka, primjenu analize rizika, sprovođenja istraga i naknadne kontrole, Uprava carina će značajno doprinijeti sprečavanju ilegalne trgovine, kao i borbi protiv organizovanog kriminala i terorizma.

Specifični ciljevi

- Jačanje mjera za bezbjednost i sigurnost carinskog područja

- Jačanje preventivnih mjera, uključujući snaženje kapaciteta za naknadnu kontrolu
- Razvoj sveobuhvatne politike sprovođenja propisa
- Razvoj kapaciteta, u okviru Uprave, za obuku kadrova za sprovođenje propisa
- Dalji razvoj tehnika analize rizika, uključujući i procjenu rizika u ne-fiskalnim oblastima, kao i onim oblastima koje imaju uticaja na zaštitu društva i životne sredine
- Jačanje tehnika procjene rizika kako bi se efikasnije fokusirali na one subjekte koji ne poštuju propise
- Fokus na korišćenje sistema upravljanja rizikom kako bi povećali efikasnost i efektivnost carinskih kontrola
- Poboljšati sistem upravljanja rizikom i proširiti njegovo korišćenje kako bi poboljšali efikasnost u smislu precizne identifikacije rizika
- Promocija Carinske otvorene linije i dalji razvoj carinskog operativnog centra

3.2. Zabrane i ograničenja

Kako bi se uspostavio nivo zaštite kakav postoji u carinskim službama Evropske unije, Uprava carina će pojačati kontrolu prometa svih roba, a posebno ograničenih i zabranjenih. Naime, Uprava carina će se fokusirati na preduzimanje mjera kojima bi se spriječio promet roba koje mogu ugroziti zdravlje i bezbjednost građana, životnu sredinu i cjelokupno carinsko područje.

Radi efikasnije zaštite carinskog područja, zdravlja i bezbjednosti ljudi, životne sredine i interesa države Crne Gore, Uprava carina će, u okviru svojih zakonskih ovlašćenja, uz poštovanje i primjenu međunarodnih konvencija, povećati nivo kontrola zabranjenih i ograničenih roba (oružja, vojne opreme, robe dvostruke namjene, opasnog otpada, CITES vrsta i dr.). Uprava carina će, takođe, u saradnji sa inspekcijskim organima, nadležnim za kontrolu zdravstvene ispravnosti proizvoda biljnog i životinjskog porijekla, kontrolisati promet ovih proizvoda, u cilju očuvanja zdravlja i života ljudi, životinja i biljaka.

Kako bi se zaštitilo crnogorsko kulturno nasleđe, Uprava carina će obratiti posebnu pažnju i na kontrolu iznosa sa carinskog područja umjetničkih djela (ikone, slike...) i antikviteta.

Uprava će, u tom smislu, potpisati memorandum i protokole o saradnji sa drugim državnim organima, kako bi se povećao učinak kontrola ovih roba i poboljšala njihova operativna povezanost.

Specifični ciljevi

- Pojačati kontrolu zabranjenih i ograničenih roba
- Zaštititi crnogorsko kulturno nasleđe, obezbjeđujući da se predmeti kao što su ikone, slikarska djela i antikviteti ne iznesu iz zemlje na nelegalan način
- Potpisati memorandume i protokole o saradnji sa drugim državnim organima

3.3. Prava intelektualne svojine

Prepoznajući važnost uloge carinskog organa u sprječavanju prometa krivotvorene robe, Uprava carina kontinuirano sprovodi aktivnosti i mjere za zaštitu prava intelektualne svojine, u skladu sa carinskim i drugim posebnim propisima koji uređuju ovu oblast. Uprava carina će posebnu pažnju obratiti na kontrolu krivotvorene robe, a posebno lijekova, prehrambenih proizvoda, električnih uređaja i djelova mašina, koji mogu predstavljati realnu opasnost za zdravlje i bezbjednost građana. Naime, sprovođenjem carinskih kontrola spriječićemo promet ovih roba.

Specifični ciljevi

- Jačati mjere u svrhu zaštite prava intelektualne svojine

3.4. Kontrolne funkcije

Efikasan sistem analize rizika je preduslov za olakšavanje trgovine i zaštitu carinskog područja. Zajedno sa implemenacijom nove analize rizika, Uprava carina planira sprovođenje profesionalne obuke kadrova u skladu sa najboljim praksama EU, važećim zakonodavstvom i potrebama poslovne zajednice.

U svrhu efikasnije zaštite carinskog područja, Uprava carina će poboljšati svoje obavještajne operacije u skladu sa važećim propisima i najboljim praksama EU.

Uprava carina će nastaviti sa intenzivnim aktivnostima na jačanju naknadne carinske kontrole u susret implementaciji pojednostavljenih procedura. Sistem izbora subjekata koji će biti kontrolisani nakon carinjenja će se zasnivati na principima upravljanja rizikom, identifikujući ona preduzeća kod kojih postoji veća vjerovatnoća neprijavljenih obaveza. Aktivnosti će se fokusirati na normativnim aspektima i harmonizaciji carinskih propisa sa zakonodavstvom EU.

Uprava će, takođe, unaprijediti profile rizika lokalnih graničnih prelaza i razmotriće sve lokalne tehnike profilisanja. Pored toga, Uprava carina će inicirati korake u pravcu implementacije šeme „Single Window“ zajedno sa sprovođenjem dodatne

obuke za poslove na graničnim prelazima (uključujući i obuku za integrisano upravljanje granicom).

Specifični ciljevi

- Implementacija nove analize rizika i sprovođenje odgovarajuće obuke
- Poboljšanje obavještajnih operacija u odnosu na carinske kontrole
- Jačanje kapaciteta za vršenje naknadne kontrole
- Nadogradnja profila rizika kod lokalnih carinskih ispostava i razmatranje svih tehnika profilisanja na lokalnom nivou, uz sprovođenje daljnje obuke za poslove kontrole na granici
- Iniciranje koraka u smislu implementacije šeme "Single Window"

3.5. Poboljšanje zakonodavnog i institucionalnog okvira u borbi protiv korupcije

Uprava carina vidi kao svoje prioritete dosljedno sprovođenje propisa i borbu protiv korupcije i u skladu sa tim prioritetima Uprava carina će dodatno ojačati mjere u borbi protiv korupcije sa ciljem obezbjeđivanja optimalne implementacije ovih specifičnih strateških ciljeva, kako je to i definisano Poslovnom Strategijom. Kontinuirano i dosljedno sprovođenje anti-koruptivnih mjera na svim nivoima rukovođenja, kroz čitav niz zajedničkih i koordiniranih aktivnosti koje se sprovode u okviru redovnog funkcionisanja Uprave carina ima za cilj da smanji mogućnost koruptivnih radnji, a istovremeno da maksimalno ojača nivo integriteta u čitavoj službi.

Uprava carina će nastaviti sa harmonizacijom standarda i procedura u oblasti borbe protiv korupcije, prekograničnog i organizovanog kriminala, u skladu sa zakonodavstvom i najboljim praksama EU, kako bi se na najbolji način nosila sa rizicima i izazovima koje sa sobom nosi članstvo u EU. Kroz harmonizaciju carinskih propisa sa propisima EU, ali i kroz jasno definisanje obaveza i odgovornosti kako Carine tako i ekonomskih aktera, u okviru kontinuirane revizije carinskih procedura, Uprava carina će eliminisati sve aktivnosti koje podstiču korupciju. Nova sistematizacija u okviru Uprave carina će omogućiti značajna poboljšanja u oblasti kontrole specifičnih organizacionih jedinica i njihovih zaposlenih, uključujući izradu novih opisa poslova kao i promijenjenih zadataka i obaveza.

Specifični ciljevi

- Sprovesti anti-koruptivne mjere na svim upravljačkim nivoima kroz niz zajedničkih i koordiniranih aktivnosti sa ciljem smanjenja koruptivnih radnji, a istovremeno, maksimalno ojačati integritet u radu u okviru cjelokupne službe
- Nastaviti sa harmonizacijom standarda i procedura u borbi protiv korupcije, prekograničnog i organizovanog kriminala, u skladu sa zakonodavstvom i najboljim praksama EU
- Harmonizacija propisa sa propisima EU i jasno definisanje obaveza i odgovornosti carinika i ekonomskih entiteta
- Stalna revizija procedura kako bi se eliminisale koruptivne radnje

3.6. Integritet i Etički kodeks

Cilj Uprave carina je da izgradi državni organ kojeg će građani Crne Gore cijeniti, a zaposleni biti ponosni što rade u njemu. Ova Uprava je strogo posvećena uspostavljanju i održavanju kulture zasnovane na integritetu, poštenju i poštovanju.

U skladu sa tim, Uprava carina će izraditi Program integriteta u skladu sa smjernicama Svjetske Carinske Organizacije. Kroz harmonizovani plan aktivnosti, koji će sadržavati propisane mjere anti-korupcije adekvatne prirodi i strukturi carinske službe, promovisaćemo integritet ove Uprave, dok će istovremeno rizik korupcije biti umanjen. Uprava carina je usvojila princip kontinuirane samo-procjene, evaluacije napretka, uz odgovarajuću strategiju razvoja i poboljšanja.

Etički kodeks za carinike i administrativno osoblje jasno daje instrukcije i propise kojih se oni moraju pridržavati, u smislu zakonskih obaveza, u smislu nepristrasnosti, profesionalnih standarda i odgovornosti koje važe za sve zapošljene, uključujući i primanje poklona, konflikt interesa itd. Nadzor nad sprovođenjem Etičkog kodeksa će vršiti Etički Odbor kojeg će imenovati Uprava carina, a činiće ga predsjedavajući i četiri člana. Predsjedavajući i još dva člana Etičkog Odbora će biti iz reda carinskih službenika, jedna član će biti predstavnik sindikata Carine i još jedan član iz nevladinog sektora koji će se baviti zaštitom ljudskih prava i sloboda.

U cilju jačanja profesionalnih i administrativnih kapaciteta Uprave carina za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, a u okviru već pomenute Strategije obuke, koja je u skladu sa najboljim praksama EU, ova Uprava će obratiti posebnu pažnju na sprovođenje obuke u oblastima integriteta poslovanja i borbe protiv korupcije, kao i drugih relevantnih obuka. Strategija obuke će definisati dugoročan plan obuke carinskih službenika, ali i predstavnika privatnog sektora i odnosiće se na sve elemente carinskih aktivnosti, uključujući i pitanja kao što su, etički kodeks, integritet i borba protiv korupcije.

Kroz razvoj Strategije upravljanja ljudskim resursima i nove interne sistematizacije, Uprava carina će se fokusirati na jačanje svijesti o Etičkom kodeksu i nivou integriteta koji se očekuje od svih zapošljenih u Carini i na taj način održati visok moralni nivo, etičke i profesionalne standarde svih službenika Uprave carina.

Specifični ciljevi

- Izrada Programa integriteta u skladu sa smjernicama Svjetske Carinske Organizacije
- Kroz harmonizovani plan aktivnosti, koji će sadržavati propisane anti-koruptivne mjere, promovisati integritet Uprave carina
- U okviru nove Strategije obuke obratiti posebnu pažnju na sprovođenje obuke iz oblasti integriteta poslovanja, borbe protiv korupcije kao i drugih relevantnih obuka.
- Kroz razvoj Strategije upravljanja ljudskim resursima i nove interne sistematizacije Uprave carina, fokusirati se na jačanje svijesti o carinskom Etičkom kodeksu i nivou integriteta koji se očekuje od svih zaposlenih u Carini

3.7. Kontrolni mehanizmi

Ključni elementi u borbi protiv korupcije su kontrolni mehanizmi koji postoje upravo u svrhu detekcije i spriječavanja korupcije u okviru Uprave carina, a odnose se i na pokretanje disciplinskih i drugih postupaka. U skladu sa tim, Uprava carina će izraditi i sprovesti novi revidirani Sistem provjere upravljanja onako kako je to i navedeno u Etičkom kodeksu. Svi ti novi mehanizmi će se redovno revidirati, a gdje je potrebno, kontrole će biti pojačane i vršene direktno od strane nadležnih službenika po sektorima, to jeste organizacionim jedinicama. Kako bi ostvarili bolji kvalitet razmjene podataka sa drugim državnim organima, koji se takođe bave pitanjima korupcije, realizovali smo konkretne sporazume o saradnji. Taj pozitivan trend će se nastaviti i, gdje je to moguće, proširiti.

Specifični ciljevi

- Izraditi i sprovesti novi revidirani Sistem provjere upravljanja u skladu sa Etičkim kodeksom
- Kontrolni mehanizmi za detekciju i spriječavanje korupcije će se redovno revidirati i, gdje je potrebno, ojačati
- Produžićemo sporazume o razmjeni podataka sa drugim državnim organima koji se bave pitanjem korupcije, a gdje je to moguće ovi sporazumi će biti prošireni

3.8. Podizanje nivoa svijesti o opasnosti i štetnosti korupcije

Uprava carina će obratiti posebnu pažnju na jačanje nivoa svijesti kod javnosti o opasnosti i štetnosti korupcije, a time ćemo potvrditi naš pristup nulte tolerancije u borbi protiv korupcije. Aktivnosti u tom pravcu će uključivati informisanje javnosti,

NVO, medija i privatnog sektora. Ovaj program podizanja svijesti će uključivati zasnivanje jednog otvorenog i transparentnog odnosa sa svim zainteresovanim stranama, uz pravovremenu i tačnu razmjenu podataka i informacija u skladu sa odgovarajućim zakonima i drugim propisima. Pored toga, u duhu pravičnosti i transparentnosti, Uprava carina će ponuditi podršku onima koji nisu informisani o njihovim pravima i obavezama, imajući na umu da Uprava uvijek radi u službi države i njenih građana.

Uprava carina će, takođe, oslušivati povratne informacije od javnosti i privatnog sektora o njihovoj percepciji rada i integriteta kako Carine, tako i njenih zaposlenih. Štaviše, Uprava carina će sigurno reagovati na te povratne informacije i uspostaviti mehanizme koji će osigurati da se sve prijave propisno obrade sa ciljem poboljšanja naših usluga u svim oblastima, a posebno onima izloženim većem nivou rizika.

Specifični ciljevi

- Obratiti posebnu pažnju na podizanje nivoa svijesti kod javnosti o opasnostima i štetnosti korupcije, uključujući informisanje javnosti, NVO, medija i privatnog sektora
- Izraditi program podizanja svijesti koji će uključivati uspostavljanje otvorenih i transparentnih odnosa sa svim zainteresovanim stranama, uz pravovremenu i tačnu razmjenu podataka i informacija
- Oslušivati povratne informacije od javnosti i privatnog sektora o njihovoj percepciji rada i integriteta Carine i njenih zaposlenih, a zatim uspostaviti mehanizme koji će osigurati adekvatnu obradu svih prijava

4. Povećanje efikasnosti naplate prihoda

Uprava carina ima za cilj da nastavi sa ubiranjem optimalnih iznosa prihoda od carina i akciza, kao i od uvoznog PDV-a, s obzirom da prihodi koje ubira Uprava carina predstavljaju jedan od osnovnih izvora finansiranja Budžeta.

4.1 Realizovati predviđene prihode

Naš generalni cilj je da ostvarimo zacrtane nivoe prihoda, koje je odredilo Ministarstvo finansija. To znači da je obaveza i zadatak svih organizacionih djelova i Uprave carina,

odnosno svih onih koji su direktno u funkciji što bolje i ažurnije naplate ukupnih prihoda, na nivou carinske službe, da svoju angažovanost usmjeravaju na analiziranje svih elemenata, koji utiču na efikasnu naplatu prihoda. Na osnovu takvih analiza, nadležne službe Uprave carina posebno bi trebalo da insistiraju na donošenju pravovremenih, adekvatnih mjera kako sistemskog, tako i internog tj. proceduralnog karaktera, čime bi se stvorili uslovi efikasnog ubiranja svih carinskih dugova. Uprava carina će u kontinuitetu nadzirati i analizirati nivo uplata i reagovalaće adekvatno i pravovremeno ukoliko uoči bilo kakve devijacije u smislu nivoa procjenjenih prihoda.

U tom smislu, od ključne je važnosti da Uprava carina osigura maksimalnu efikasnost i integritet u smislu naplate prihoda, kao i kvalitetan prikaz stanja i uslova, kako subjektivnih tako i objektivnih i svih onih drugih okolnosti i uzroka u kojima se realizuje naplata prihoda. Carinski dug treba precizno obračunavati, pravovremeno naplaćivati i to na najefikasniji mogući način. Ova Uprava ima za cilj da poveća efikasnost i integritet procedura za naplatu prihoda tako što će ohrabriti visok nivo dobrovoljnog poštovanja propisa.

Važno je prepoznati da se primjenom i kroz dalje unapređenje Carinskog informacionog sistema i finansiskog modula, postiže centralizovana, tačna i blagovremena evidencija carinskog duga, po svim osnovama nastanka, čime se zainteresovanim stranama obezbjeđuje bolji i lakši pristup informacijama i uslugama.

Uspješnost u ostvarivanju ovog cilja, stvara mogućnost Upravi carina da se više fokusira na one koji ne poštuju propise ili teže kršenju zakona.

Specifični ciljevi

- Obezbjediti maksimalnu efikasnost i integritet u smislu naplate carinskih prihoda.
- Povećati efikasnost i integritet naših procedura za naplatu dažbina, tako što ćemo ohrabriti dobrovoljno poštovanje propisa.
- Obezbjediti bolji i lakši pristup informacijama i uslugama.

4.2 Promocija dobrovoljnog poštovanja propisa

Naša politika naplate prihoda se zasniva na konceptu dobrovoljnog poštovanja propisa- očekivanju da carinski dužnici plaćaju tačne iznose pravovremeno.

Uprava carina preduzima čitav niz aktivnosti koje direktno ili indirektno promovišu dobrovoljno poštovanje propisa, počevši od aktivnosti koje se sprovode prije nego što uvoznik kompletira carinske deklaracije do sprovođenja zakona kroz krivično gonjenje.

Dakle, da bi ispunila strateški cilj “povećanje efikasnosti naplate prihoda”, Uprava carina će sprovoditi aktivnosti promovisanja dobrovoljnog poštovanja propisa, kroz informisanje o carinskim obavezama koje se moraju ispuniti, koje su to koristi od poštovanja propisa, ali i koje su posljedice sa kojima će se suočiti ukoliko ne budu poštovali propise. Uprava carina će takođe preduzimati dalje korake u smislu sprovođenja propisa, kada i ako to bude potrebno.

Specifični ciljevi

- Nastaviti sa promocijom dobrovoljnog poštovanja propisa kroz pružanje informacija zainteresovanim stranama
- Preduzimanje daljih koraka u pravcu sprovođenja propisa

4.3 Ciljane aktivnosti prema carinskim dužnicima koji ne poštuju propise

Koncept promovisanja dobrovoljnog poštovanja propisa donosi jasne koristi kako za carinske dužnike, tako i za Upravu carina. Očigledne koristi za subjekte koji poštuju propise su da dovedu do kraćih rokova za carinjenje i manjih troškova.

Istovremeno, mi ćemo se koncentrisati na one carinske dužnike koji ne ispunjavaju svoje obaveze i tamo gdje je to potrebno koristićemo zakonska ovlašćenja koja Uprava ima na raspolaganju.

Cilj Uprave carina je da se fokusira na one subjekte koji ne poštuju propise, ali ne samo u smislu otkrivanja izbjegavanja poštovanja propisa već i prevencije takvih aktivnosti. Naš uspjeh u otkrivanju nepoštovanja propisa se ogleda u tome da zainteresovanim stranama rizik neplaćanje carinskog duga bude najveći mogući.

Specifični ciljevi

- Rad sa subjektima koja poštuju svoje obaveze, tako što ćemo im obezbjeđivati odgovarajuće informacije, savjete i podršku
- Koncentrisaćemo se na one subjekte koji ne poštuju propise i to ne samo u smislu otkrivanja izbjegavanja plaćanja carinskog duga, već i u smislu prevencije takvog ponašanja

4.4 Poboljšavanje procedura za efektivno i efikasnu naplatu dažbina i poreza

Uprava carina će nastaviti sa radom na poboljšavanju primjene carinskih procedura kako bi efektivnije i efikasnije ubirala uvozne dažbine i druge takse, a istovremeno smanjivala ukupne troškove učesnika u carinskom postupku. Pored naplate carine pri uvozu, Uprava carina naplaćuje i porez na dodatu vrijednost i akcize.

Štaviše, kako bi osigurala efikasno plaćanje akciza i efektivno sprovedila borbu protiv potencijalnih carinskih prevara, Uprava carina, uz punu podršku koja je data u izvještaju carinskih smjernica EU za Crnu Goru, smatra da bi upravljanje, kontrola i napalata akciza na unutrašnjem tržištu trebala da pređe u nadležnost Uprave carina.

Specifični ciljevi

- Nastaviti rad na poboljšanju primjene carinskih procedura u svrhu efikasne i efektivne naplate carinskih dažbina

5. Nastavak modernizacije Carinske službe, uključujući razvoj ljudskih resursa i kapaciteta informacione tehnologije, kao i unapređenje infrastrukture i opreme

Uprava carina se stalno suočava sa novim izazovima u svom radnom okruženju, koji zahtijevaju fleksibilan pristup u smislu upravljanja i koji sasvim prirodno sa sobom nose nove potrebe i zahtjeve. Kako bi efikasno i efektivno odgovorili na te potrebe moramo stalno razvijati ljudske resurse, jačati kapacitete informacionih tehnologija, poboljšavati odnose sa javnošću, dodatno modernizovati infrastrukturu i opremu i ojačati sveukupnu saradnju kako na nacionalnom tako i međunarodnom nivou.

Uprava carina je u proteklim godinama ostvarila značajan napredak u jačanju poslovnih kapaciteta, a preduzela je i niz koraka u pravcu modernizacije i razvoja, sa ciljem da uskladimo procedure sa sličnim sistemima u okviru EU. Ipak, strateški ciljevi se ne mogu ostvariti bez postojanja jake i efektivne organizacione i upravne strukture. Ova organizaciona struktura mora uključivati efektivne finansijske sisteme, zapošljavanje kvalitetnih kadrova, obučene i motivisane službenike, jačanje protoka informacija i korišćenje modernih tehnologija. Upravo zato, Uprava carina je posvećena jačanju efektivnosti, efikasnosti svojih poslovnih funkcija tokom trajanja ove Strategije, a sve aktivnosti u tom smislu će se nadograđivati na već ostvarene rezultate, kako bismo razvili modernu, fleksibilnu organizaciju sve više kompatibilnu sa zahtjevima EU. Kako bi ostvarili strateški cilj modernizacije Uprave carina, preduzećemo sledeće korake:

5.1. Reorganizacija i jačanje službe

U svjetlu procesa integracije Crne Gore u EU, preduzećemo sveobuhvatnu reorganizaciju Uprave carina, koja će uspostaviti strukturu u potpunosti usklađenu sa najboljim carinskim upravama EU. Da bi ostvarila ovaj cilj Uprava carina planira da usvoji novi "Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji" uključujući i izradu novih opisa poslova za sve zaposlene. Ova nova sistematizacija i interna struktura će značajno poboljšati kvalitet rada organizacionih jedinica, uključujući i redefinisane obaveze i jačanje kontrolnih funkcija.

Strateški razvoj poslovanja carinske službe će predstavljati integralni dio ove reorganizacije, uz postojanje jednog efektivnog sistema izvještavanja, kao i akcionih planova, što bi sve trebalo da osigura aktivnu saradnju i učešće svih rukovodilaca. To će biti fundamentalni korak u cilju informisanja naših zaposlenih koji će biti svjesni svojih ličnih odgovornosti, ali i činjenice koliko njihov rad doprinosi ostvarivanju naše misije. Pored toga, jedinica za izradu strategije će uveliko olakšati proces planiranja, koordinacije, implementacije i monitoringa ove Poslovne strategije.

Takođe ćemo raditi na uspostavljanju novih procedura imenovanja sa fokusom na usvajanje transparentnih kriterijuma čime ćemo osigurati izbor najbolje kvalifikovanih kandidata.

Specifični ciljevi

- Sprovesti sveobuhvatnu reorganizaciju Uprave carina, u potpunosti usklađenu sa najboljim primjerima Carinskih uprava u EU
- Usvajanje novog "Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji", uključujući izradu novih opisa poslova za sve zaposlene
- Postojanje jednog efektivnog sistema izvještavanja, kao i akcionih planova za sve rukovodioce
- Izrada novih procedura imenovanja čime ćemo osigurati izbor najbolje kvalifikovanih kandidata

5.2. Razvoj ljudskih resursa

U skladu sa ovom Poslovnom strategijom, Uprava carina će razviti dugoročnu Strategiju razvoja ljudskih resursa, razviće definicije i zadatke, uključujući i sve neophodne ciljeve i potrebne aktivnosti po pitanju ljudskih resursa. Kao dio ove Strategije razvoja ljudskih resursa, Uprava carina će takođe izraditi Politiku bezbjednosti i zdravlja u skladu sa najboljim praksama EU.

Štaviše, Uprava carina će uspostaviti politike za motivaciju zaposlenih i napredovanje u karijeri, razmotriće trenutni sistem procjene performansi kao i

procedura za imenovanja, napredovanje i premještaje. U međuvremenu, Uprava carina će nastaviti da motiviše svoje zaposlene tako što će promovisati transparentan i nepristrasan sistem nagrađivanja, zasnovan na performansama zaposlenih i zaslugama.

Čitav niz faktora je rezultirao velikim pritiscima na Upravu carina u smislu privlačenja novih kadrova i zadržavanja postojećih. Pored potrebe za adekvatnom nadoknadom za obavljeni rad, to su i pritisci koji nameću potrebu nalaženja odgovora na probleme sve većeg obima trgovine i broja putnika i sve veće kompleksnosti prijetnji na samoj granici, koje se javljaju u ovo doba konkurentnog tržišta rada. Ovi razlozi, između ostalih, su doveli do ogromnog pritiska na Upravu carina i njenu sposobnost da zapošljava i zadržava adekvatne kadrove.

U odgovoru na te pritiske, Uprava carina će raditi na jačanju svojih kapaciteta za upravljanje ljudskim resursima, jer smo svjesni potrebe da privučemo, razvijemo i zadržimo kvalitetne kadrove, moramo se i dalje fokusirati na zapošljavanje novih kadrova, na nadoknade, nagrade, priznavanje performansi, napredovanje u karijeri, ali i na liderstvo i upravljanje rukovođenjem. Upravi carina je potrebna nova, moderna kultura upravljanja koja je fleksibilna u odnosu na politike i prioritete koji se sve više mijenjaju. To znači imati rukovodioce koji su u stanju da pruže efektivno vođstvo, delegiraju i donose odluke, kao i da podržavaju, motivišu i osposobljavaju zaposlene kako bi ovi preuzeli odgovornost, pokazali inicijativu i posvećenost.

Specifični ciljevi

- Izrada dugoročne Strategije ljudskih resursa
- Izraditi Politiku bezbjednosti i zdravlja u skladu sa najboljim praksama EU
- Uspostaviti politike za motivisanje zaposlenih i napredovanje u karijeri
- Razmotriti trenutni sistem procjene performansi
- Razmotriti primjenu procedura imenovanja, unapređenja i premještaja
- Promocija transparentnog i nepristrasnog sistema nagrađivanja, zasnovanog na performansama

5.3. Razvoj i implementacija programa za obuku kadrova

Veoma je važno da Uprava carina razvije i sprovede programe za obuku kadrova, kako bi lakše ostvarili našu misiju i strateške ciljeve. U Upravi carina, kao i u mnogim drugim organizacijama, zaposleni predstavljaju najveće bogatstvo. Novi sistemi i moderne procedure koje razvijamo traže obučene i motivisane zaposlene koji mogu da njima upravljaju i da ih primjenjuju. U skladu sa tim, Uprava carina će

obezbjediti neophodne investicije za obuku zaposlenih, kroz sprovođenje nove sveobuhvatne Strategije obuke.

U skladu sa novom Strategijom obuke, sprovedćemo struktuiranu i formalizovanu analizu potreba za obukom koja će se uveliko bazirati na inputima resornih rukovodilaca, a takođe će sadržavati i sveobuhvatnu reviziju programa obuke i potreba u smislu neophodnog materijala za obuke. Pored toga, nalazi te analize potreba za obukom, u smislu njihovog sprovođenja, kao i Jedinica za obuke, dobiće podršku od strane službenika obučenih za trenere koji će biti zaposleni puno radno vrijeme, a uz to će biti implementiran i program obuke trenera kako bi se poboljšao kvalitet i samopuzdanje trenera. Takođe ćemo inicirati izradu studije izvodljivosti za sprovođenje programa e-učenja.

U odnosu na novi program obuke posebno ćemo obratiti pažnju na to da se sprovodi specijalistička obuka u sledećim oblastima: spriječavanje krijumčarenja (posebno zabranjenih i za promet ograničenih roba, uključujući narkotike, oružje i proizvode dvostruke namjene), analiza rizika, obavještajni rad, istrage, borba protiv kršenja prava intelektualne svojine, procedure tranzita, korišćenje posebne opreme i učenje stranih jezika.

U tom smislu, Jedinica za obuku će se pobrinuti da svi zaposleni u Upravi carina imaju mogućnost da pohađaju adekvatne kurseve obuke i da im se dostave svi materijali neophodni za razvoj novih tehničkih vještina, pojedinačnog nivoa znanja i međuljudskih odnosa. Štaviše, Jedinica za obuke će pružiti pomoć rukovodiocima kako bi razvili neophodne liderske i upravljačke vještine, koje traži jedna moderna Uprava carina.

Specifični ciljevi

- Sprovođenje nove Strategije obuke
- Implementirati analizu potreba za obukom, uključujući sveobuhvatnu reviziju programa obuke, razmotriti potrebu za materijalima neophodnim za te obuke
- Inicirati izradu studije izvodljivosti o programima e-učenja
- Sprovesti specijalističke obuke u sledećim oblastima: spriječavanje šverca (posebno zabranjenih i za promet ograničenih roba, uključujući narkotike, oružje i proizvode dvostruke namjene), analiza rizika, obavještajni rad, istrage, borba protiv kršenja prava intelektualne svojine, procedure tranzita, korišćenje posebne opreme i učenje stranih jezika
- Pomoći rukovodiocima u razvoju liderskih i upravljačkih vještina koje traži jedna moderna Uprava carina

5.4. Razvoj odnosa sa javnošću i komunikacije

Uprava carina, kao dio sistema crnogorske javne uprave, želi da izgradi, održi i promoviše povjerenje kod javnosti. Posvećeni smo tom cilju što je od ključne važnosti za uspjeh naše misije. Stoga moramo preduzeti sve neophodne korake kako bi poboljšali percepciju Uprave carina kod javnosti, kao jednog profesionalnog, uslužnog, pouzdanog i nezavisnog državnog organa, koji sprovodi svoju misiju zaštite društva i privrede od svih vrsta krijumčarenja, pronevjera, opasnosti po životnu sredinu i naše kulturno nasljeđe, kao i od prekograničnog i organizovanog kriminala i to na pravičan i efektivan način.

U tom cilju, Uprava carina će izraditi Strategiju odnosa sa javnošću, koja će uključivati imenovanje portparola za potrebe interne i eksterne komunikacije i sprovođenje obuke (specifične za potrebe Carine) za kadrove iz oblasti odnosa sa javnošću. Pored toga, Uprava carina će stalno raditi na poboljšanju svog web-sajta sve do postizanja najvećih standarda u tom domenu.

Specifični ciljevi

- Kreirati, održati i zaštititi reputaciju Uprave carina kroz promociju pozitivnog imidža i zadobijanja povjerenja javnosti
- Izrada Strategije odnosa sa javnošću, koja bi uključivala imenovanje portparola za internu i eksternu komunikaciju i sprovođenje obuke za kadrove iz oblasti odnosa sa javnošću a na specifične teme povezane sa Carinom
- Stalno poboljšavanje web-sajta Uprave carina do postizanja najvećih standarda u tom domenu

5.5. Modernizacija infrastrukture i opreme

Veoma je važno da Uprava carina svojim zaposlenim obezbijedi objekte i opremu koji su im neophodni ako želimo da se nosimo sa izazovima u modernom svijetu. U tu svrhu, Uprava carina će nastaviti sa investicijama u modernizaciju svoje infrastrukture i opreme. Kao dio tog procesa, Uprava carina će izraditi pravilnik koji će sadržavati niz standarda po pitanju infrastrukture i opreme, uključujući tehničke specifikacije, standarde kvaliteta, kao i zahtjeve po pitanju bezbjednosti i sigurnosti.

Kako bi poboljšali nivo usluga koje pruža Uprava carina, planiramo nastavak aktivnosti na izgradnji nove Upravne zgrade (uključujući i carinsku laboratoriju, centar za obuku i bezbjedno skladište za skladištenje privremeno zadržanih i zaplijenjenih roba). Što se tiče graničnih prelaza, značajne investicije su već sprovedene i najveći dio graničnih prelaza su ili u potpunosti novoizgrađeni ili pak rekonstruisani objekti. U

većini slučajeva to uključuje i izgradnju infrastrukture, kao što su pristupni putevi, mostovi, vodosnadbijevanje i snadbijevanje električnom energijom. Ipak, još uvijek ima pristupnih puteva bilo do graničnih prelaza bilo do carinarnica u unutrašnjosti koji treba da budu rekonstruisani kako bi olakšali transport roba i putnika. Gdje god je to moguće, Uprava carina će nastaviti sa pružanjem podrške kapitalnim investicijama rekonstrukcije i projekata kao što su proširivanje puteva, izgradnja parkinga i izgradnja objekata za istraživanja, jer sve to predstavlja esencijalni element u našem procesu modernizacije infrastrukture.

Uprava carina će takođe razmotriti kategorizaciju postojećih graničnih prelaza, zajedno sa drugim partnerskim carinama, i nastaviti aktivnosti na uspostavljanju zajedničkih graničnih prelaza. Pored toga, Uprava carina će razmotriti potrebe u smislu neophodne opreme kako bi obezbjedili da svi carinici bilo da rade na graničnim prelazima ili u carinarnicama budu adekvatno opremljeni kako bi efikasno sprovedili dodjeljene im zadatke.

Specifični ciljevi

- Izrada pravilnika sa setom standarda po pitanju infrastrukture i opreme, uključujući tehničke specifikacije, standarde kvaliteta kao i zahtjeve po pitanju bezbjednosti i sigurnosti
- Planiranje izgradnje nove Upravne zgrade (uključujući i carinsku laboratoriju, centar za obuku i bezbjedno skladište za privremeno oduzetu i zaplijenjenu robu)
- Kapitalne investicije u rekonstrukciju i nadgradnju projekata kao što su proširivanje puteva, izgradnja parkinga i izgradnja bezbjednih objekata za pretrage
- Revidirati kategorizaciju postojećih graničnih prelaza
- Koristiti naučene lekcije i dobre prakse sa zajedničkog graničnog prelaza između Crne Gore i Albanije, kao model pri izgradnji budućih graničnih prelaza
- Uraditi reviziju potreba za operativnom opremom

5.6. Osnivanje carinske laboratorije

Uprava carina će preduzeti potrebne aktivnosti za razvijanje carinske laboratorije, s ciljem da se operativno osposobi za obavljanje fizičko-hemijskih analiza radi utvrđivanja vrste robe, autentičnosti i porijekla proizvoda, klasifikacije po carinskoj tarifi, zaštite potrošača od opasnih materija, kao i očuvanja životne sredine.

Pored toga, uz tehničku pomoć eksternih eksperata, izadićemo program obuke za zaposljene u laboratoriji.

Specifični ciljevi

- Osposobiti carinsku laboratoriju za ispitivanje mineralnih ulja i njihovih derivata
- Osmisliti i sprovesti specijalizovane programe obuke za zaposljene u carinskoj laboratoriji

5.7. Informacione i komunikacione tehnologije

Uprava carina prepoznaje izuzetan značaj ulaganja u informacione tehnologije, jer razvoj carinske službe sa visoko postavljenim ciljevima nije moguć bez informatičke podrške osnovnoj djelatnosti.

Uprava carina će, u skladu sa informacionim standardima EU, unaprijediti razvoj informacione i komunikacione tehnologije, odnosno sistema koji u potpunosti pružaju podršku funkcionisanju carinske službe, obezbjeđuju upravljanje rizicima, olakšavaju odvijanje trgovine, omogućuju carinsko poslovanje na najvišem nivou efikasnosti i dozvoljavaju interoperabilnost i interkonektivnost sa drugim sistemima.

Kao dio tog procesa, Uprava Carina će izraditi Strategiju razvoja informacionih tehnologija koja će biti povezana sa Poslovnom Strategijom. Strategija razvoja informacionih tehnologija će postaviti repere koji se moraju ostvariti kako bi postali članica CTC-a a pored toga će takođe definisati Metodologije upravljanja projektima i Obezbeđivanje kvaliteta a inkorporiraće i zahtjeve strategije po pitanju interkonektivnosti i interoperabilnosti. Takođe ćemo implementirati novu politiku bezbjednosti, koja će pokriti pitanja kao što su vlasništvo nad podacima, privatnost podataka i pravo pristupa podacima.

Specifični ciljevi

- Poboljšati carinski sistem i sistem upravljanja rizikom
- Izraditi Strategiju razvoja informacionih tehnologija
- Implementirati novu politiku bezbjednosti koja će pokriti pitanja kao što su vlasništvo nad podacima, privatnost podataka i pravo pristupa podacima

ANEKS A

POSLOVNA STRATEGIJA UPRAVE CARINA 2013-2015 AKCIONI PLAN

Strateški cilj 1: Usklađivanje carinskog zakonodavstva i propisa sa pravnom tekovinom EU

		Odgovorna Organizaciona jedinica	Rok
1.1.1.	Izmjena Carinskog zakona	Sektor za carinsko-pravne poslove	Kontinuirano 31.12.2015.
1.1.2.	Donošenje novog Zakona o carinskoj službi	Sektor za carinsko-pravne poslove Sektor za planiranje i upravljanje ljudskim resursima	31.12.2015.
1.1.3.	Izmjena Zakona o krivičnom postupku	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama, Sektor za planiranje i upravljanje ljudskim resursima	Kontinuirano 31.12.2015.
1.1.4.	Usklađivanje nomenklature carinske tarife sa Harmonizovanim sistemom (HS) i Kombinovanom nomenklaturom EU (KN)	Sektor za carinsko-pravne poslove	Kontinuirano 31.12.2015.
1.1.5.	Donošenje i izmjena podzakonskih akata <ul style="list-style-type: none">• Uredba za sprovođenje carinskog zakona• Uredba o uslovima i načinima dobijanja statusa ovlašćenog privrednog subjekta,	Sektor za carinsko-pravne poslove Sektor za carinsko-pravne poslove	Kontinuirano 31.12.2015.

	<ul style="list-style-type: none"> • Uredba o uslovima za obavljanje poslova zastupanja pred carinskim organom • Pravilnik o vrsti, sadržaju i načinu popunjavanja i podnošenja carinske deklaracije i zbirne prijave 	<p>Sektor za planiranje i upravljanje ljudskim resursima</p> <p>Sektor za carinsko-pravne poslove i Sektor za carinsko-informacioni sistem i naplatu prihoda</p>	
--	---	--	--

Strateški cilj 2: Jačanje carinske saradnje i unapređenje trgovinskih olakšica (razvijati blisko partnerstvo sa poslovnom i trgovinskom zajednicom)

	2.1. Jačanje carinske saradnje	Odgovorna organizaciona jedinica	Rok
2.1.1	Jačanje saradnje sa drugim Upravama carina	Odsjek za međunarodnu carinsku saradnju i evropske integracije	Kontinuirano 31.12.2015.
2.1.2	Zaključivanje novih sporazuma o carinskoj saradnji sa drugim Upravama carina	Odsjek za međunarodnu carinsku saradnju i evropske integracije	Kontinuirano 31.12.2015.
2.1.3	Izvještavanje o aktivnostima crnogoske Uprave carina u procesu pridruživanja EU	Odsjek za međunarodnu carinsku saradnju i evropske integracije	Kontinuirano 31.12.2015.
2.1.4	Pripremne aktivnosti za ratifikaciju novih međunarodnih konvencija kao na primjer Napulj II.	Odsjek za međunarodnu carinsku saradnju i evropske integracije	Kontinuirano 31.12.2015.
2.1.5	Jačanje saradnje sa međunarodnim organizacijama i institucijama kao što je recimo Svjetska Carinska Organizacija	Odsjek za međunarodnu carinsku saradnju i evropske integracije	Kontinuirano 31.12.2015.

	2.2 . Prekogranična saradnja	Odgovorna organizaciona jedinica	Rok
2.2.1.	Dalji razvoj održivih metoda i praksi prekogranične saradnje sa svim upravama carina susjednih država, uz korišćenje Strategije integralnog upravljanja granicom kao platformom	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	Kontinuirano 31.12.2015.
2.2.2.	Zajedno sa partnerskim upravama zaduženim za kontrolu granice, pokušati koristiti zajednički granični prelaz Sukobin kao model razvoja i na drugim odgovarajućim graničnim prelazima	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	31.12.2015
2.2.3.	Organizovanje zajedničkih kontrola na graničnim prelazima sa susjednim Carinskim sližbama	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	Kontinuirano 31.12.2015.

	2.3.1. Trgovinske olakšice	Odgovorna organizaciona jedinica	Rok
2.3.1.1.	Razvoj informacionog sistema kako bi se obezbjedila elektronska podrška pojednostavljenim postupcima deklarisanja robe na osnovu knjigovodstvenih upisa.	Sektor za carinsko-pravne poslove, Sektor za carinsko-informacioni sistem i naplatu prihoda	31.12.2013.
2.3.1.2.	Omogućiti imaocima odobrenja za pojednostavljeno deklarisanje robe na osnovu knjigovodstvenih upisa da podnose carinsku deklaraciju samo u elektronskom obliku	Sektor za carinsko-pravne poslove	31.12.2013.
2.3.1.3.	Odrediti carinsku ispostavu kod koje će firme, koje nemaju obavezu da podnesu carinsku deklaraciju u papirnom obliku, moći da carine	Carinarnica Podgorica	31.12.2015.

	robu izvan radnog vremena (24/7)		
2.3.1.4.	Stvoriti uslove za izdavanje odobrenja špediterima za pojednostavljenu proceduru deklarisanja robe na osnovu knjigovodstvenih upisa	Sektor za carinsko-pravne poslove	31.12.2015.
2.3.1.5.	Implementacija ATA karneta u Carinski informacijski sistem	Sektor za carinsko-informacioni sistem i naplatu prihoda	31.12.2013.
2.3.1.6.	Sprovođenje aktivnosti neophodnih za uvođenje Novog kompjuterizovanog tranzitnog sistema i primjenu Konvencije o zajedničkom tranzitu (formiranje radne grupe, izrada potrebne dokumentacije, organizovanje seminara za carinu i privredu...)	Sektor za carinsko-pravne poslove, Sektor za carinsko-informacioni sistem i naplatu prihoda	31.12.2015.
2.3.1.7.	Izvršiti unos relevantnih podataka u aplikaciju Poslovna pravila	Sektor za carinsko-pravne poslove	31.12.2015.
2.3.1.8.	Veće carinske ispostave opremiti monitorima na kojima podnosioci deklaracija mogu vidjeti kakav je status njihove robe	Služba za investicije i održavanje	31.12.2015.

	2.3.2 Saradnja sa privrednim okruženjem	Odgovorna organizaciona jedinica	Rok
2.3.2.1.	Potpisivanje memoranduma o razumijevanju sa privrednim subjektima i njihovim udruženjima	Sektor za carinsko-pravne poslove, Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada carinarnicama	Kontinuirano 31.12.2015.
2.3.2.2.	Dostavljanje uputstava o sprovođenju carinskih postupaka na web site Uprave carina	Sektor za carinsko-pravne poslove, Sektor za carinsko-informacioni sistem i naplatu prihoda, Sektor za planiranje i upravljanje ljudskim resursima, Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada carinarnicama	Kontinuirano 31.12.2015.

--	--	--	--

3. Dalje jačanje graničnih i unutrašnjih kontrola, uključujući primjenu analize rizika zasnovane na obavještajnom radu, uz snažne i efikasne sposobnosti kontrole sprovođenja propisa i istraga

3.1. Kontrola primjene propisa i carinske istrage

	3.1.1.Obavještajni rad	Odgovorna Organizaciona jedinica	Rok
3.1.1.1.	Unapređivanje mehanizama (tehničkih i drugih) za brzu razmjenu informacija sa Upravom policije, Poreskom upravom, USPNFT i drugim nacionalnim agencijama (Kroz IFC i druge projekte)	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama, Sektor za carinsko-informacioni sistem i naplatu prihoda	31.12.2014
3.1.1.2.	Intenziviranje saradnje i kontakata sa partnerskim službama carinske bezbjednosti iz EU i zemalja okruženja, na osnovu Zakona. Cilj saradnje je razmjena informacija i efikasnija borba protiv prekograničnog kriminala, carinskih prevara i terorizma.	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	31.12.2015
3.1.1.3.	Učešće u Zajedničkim carinskim operacijama u organizaciji međunarodnih agencija za sprovođenje zakona (SCO, RILO,SELEC, OLAF)	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	Kontiunirano 31.12.2015.
3.1.1.4.	Koordinacija i sprovođenje aktivnosti u okviru Poglavlja 24: (Pripreme za implementaciju Konvencije Napulj II,	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	Kontiunirano 31.12.2015.

	Odluke o primjeni informacione tehnologije u carinske svrhe i Konvencije o zajedničkom tranzitu)		
3.1.1.5.	Projekat Svjetske banke IFC: Potpisivanje Memoranduma o razumijevanju radi dobijanja <i>pre arrival</i> informacija sa Brodskim i avio kompanijama, drugim prevoznicima kao i sa partnerskim carinskim službama.	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	31.12.2014
3.1.1.6.	Stavljanje u funkcioju Operativno-tehničke grupe – Instalacija opreme, obuka i kadrovsko jačanje	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	31.12.2013
3.1.1.7.	Nadzor i koordinacija nad funkcionisanjem SEED sistema.	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	Kontinuirano 31.12.2015.
3.1.1.8.	Aktivnosti u cilju povećanja broja prijava na Carinsku Otvorenu liniju, unapređenje procedura i evidencije informacija	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	31.12.2013.

	3.1.2 Analiza rizika	Odgovorna Organizaciona jedinica	Rok
3.1.2.1.	Prezentacije Novog Sistema analize rizika	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama,	31.12.2013
3.1.2.2.	Implementacija novog elektronskog sistema za analizu rizika	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama,	31.12.2013
3.1.2.3	Kreiranje, testiranje, unošenje, evaluacija i ažuriranje profila rizika u novom elektronskom sistemu	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	31.12.2014
3.1.2.4	Projekat obuke i unaprijeđenja analize rizika, unapređenje profila rizika za akcizne proizvode i strukture upravljanja rizikom, integrisana analiza rizika sa drugim agencijama, pod pokroviteljstvom Svjetske Banke IFC	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	31.12.2014

3.1.2.5	Projekat integrisane analiza rizika organa koji sprovode zakon na granici - pod pokroviteljstvom Svjetske Banke IFC	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	31.12.2014
3.1.2.6	Analiza rizika u SEED sistemu, svakodnevna analiza rizičnih pošiljki na osnovu zadatih parametara rizika	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	Kontinuirano 31.12.2015.
3.1.2.7	Projekat obuke i unaprijeđenja analize rizika i unapređenje profila rizika za program "Kontrola kontejnerskog saobraćaja" pod pokroviteljstvom SCO i Kancelarije Ujedinjenih nacija za drogu i kriminal (UNODC)	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	31.12.2014
3.1.2.8	Izrada Uputstava, kadrovsko jačanje sprovođenje i nadzor nad funkcionisanjem Sistema za upravljanje rizikom	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	31.12.2013.

	3.1.3 Carinske istrage	Odgovorna Organizaciona jedinica	Rok
3.1.3.1	Kadrovsko jačanje Odsjeka za carinske istrage u cilju primjene novih ovlaštenja koja su predviđena Konvencijom Napulj II.	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama,	Kontinuirano 31.12.2015.
3.1.3.2	Saradnja sa Zajedničkim istražnim timom pri Specijalnom Tužilaštvu	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	Kontinuirano 31.12.2015.
3.1.3.3	Intenziviranje saradnje sa Tužilaštvom, postupanje po nalogu Tužioca, prikupljanje dokaza o izvršenim krivičnim djelima	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	Kontinuirano 31.12.2015.
3.1.3.4	Uspostavljanje nove elektronske evidencije o Predmetima radi efikasnog izvještavanja i praćenja napretka na predmetima.	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	31.12.2013
3.1.3.5	Održavanje veze sa drugim državnim organima i međunarodnim institucijama na predmetima krijumčarenja i drugih oblika	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	Kontinuirano 31.12.2015.

	organizovanog kriminala, carinskih prevara i terorizma		
--	--	--	--

	3.2 Zabrane i ograničenja	Odgovorna Organizaciona jedinica	Rok
3.2.1.	Jačanje saradnje sa drugim državnim organima i upravama	Sektor za carinsko-pravne poslove	Kontinuirano 31.12.2015.
3.2.2.	Elektronska razmjena informacija o zabranjenim i ograničenim robama, to jeste robama za čiji uvoz/izvoz/tranzit je potrebna dozvola ili odobrenje nadležnog državnog organa	Sektor za carinsko-pravne poslove	Kontinuirano 31.12.2015.
3.2.3	Unošenje u TARICG CITES vrsta i zaštićenih domaćih biljnih i životinjskih vrsta utvrđenih Rješenjem o stavljanju pod zaštitu pojedinih biljnih i životinjskih vrsta i Pravilnikom o bližem načinu i uslovima sakupljanja, korišćenja i prometa nezaštićenih divljih vrsta životinja, biljaka i gljiva koje se koriste u komercijalne svrhe	Sektor za carinsko-pravne poslove	31.12.2013.
3.2.4	Unošenje u TARICG roba koje podliježu kontroli radioaktivnosti	Sektor za carinsko-pravne poslove	31.12.2013.
3.2.5	Unošenje u TARICG roba koje podliježu veterinarskoj kontroli	Sektor za carinsko-pravne poslove	31.12.2013.
3.2.6	Unošenje u TARICG Liste roba dvostruke namjene	Sektor za carinsko-pravne poslove	31.12.2013.
3.2.7	Unošenje u TARICG Liste klasifikovanih supstanci po Zakonu o hemikalijama	Sektor za carinsko-pravne poslove	31.12.2015.

	3.3 Prava intelektualne svojine	Odgovorna Organizaciona	Rok
--	--	--------------------------------	------------

		jedinica	
3.3.1.	Imenovanje kontakt osobe/ koordinatora za prava intelektualne svojine u carinarnicama	Carinarnice	31.12.2013.
3.3.2.	Jačanje svijesti kod javnosti o opasnosti i štetnosti od krivotvorenih proizvoda po zadovolje i bezbjednost građana	Sektor za carinsko-pravne poslove	Kontinuirano 31.12.2015.
3.3.3.	Potpisivanje Memoranduma o razumijevanju sa nosiocima prava	Sektor za carinsko-pravne poslove	Kontinuirano 31.12.2015.
3.3.4.	Saradnja sa drugim nadležnim organima za zaštitu prava intelektualne svojine	Sektor za carinsko-pravne poslove	Kontinuirano 31.12.2015.
3.3.5.	Unaprjeđenje informatičkih alata za intelektualnu svojinu	Sektor za carinsko-pravne poslove, Sektor za carinsko-informacioni sistem i naplatu prihoda	Kontinuirano 31.12.2015.
3.3.6.	Edukacija carinskih službenika	Sektor za carinsko-pravne poslove	Kontinuirano 31.12.2015.

3.4. Kontrolne funkcije

	3.4.1 Naknadna kontrola	Odgovorna organizaciona jedinica	Rok
3.4.1.1	Kadrovsko jačanje Odsjeka za Naknadnu kontrolu	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	Kontinuirano 31.12.2015.
3.4.1.2	U okviru projekta Svjetske banke IFC zajednički implementirati regionalnu radionicu na temu najbolje prakse i tehnike u naknadnoj kontroli.	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	31.12.2014
3.4.1.3	U okviru projekta Svjetske banke IFC kreirati smjernice u oblasti naknadne kontrole, uključujući pravila o komunikaciji između Odsjeka naknadne kontrole i Sistema upravljanja rizikom, godišnji plan kontrola	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	31.12.2014

3.4.1.4	Poboljšanje postojećeg opisa posla za službenike u naknadnoj kontroli i precizno definisanje njihovih uloga i nadležnosti - u okviru projekta Svjetske banke IFC	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	31.12.2014
3.4.1.5	U okviru projekta Svjetske banke IFC, organizovanje radnog tijela i sastanaka u oblasti naknadne kontrole sa drugim službama za naplatu prihoda o zajedničkim aktivnostima	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	31.12.2014
3.4.1.6	Korišćenje informacija i analize rizika u pripremi plana naknadnih kontrola	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	Kontinuirano 31.12.2015.

	3.4.2.Suzbijanje krijumčarenja	Odgovorna organizaciona jedinica	Rok
3.4.2.1	Kadrovsko i tehničko jačanje Odsjeka za suzbijanje krijumčarenja	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	Kontinuirano 31.12.2015.
3.4.2.2	Inteziviranje kontrola i detaljnih pregleda od strane mobilnih timova na graničnim prelazima i u unutrašnjosti na osnovu analize rizika	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	Kontinuirano 31.12.2015.
3.4.2.3	Organizovanje zajedničkih kontrola na graničnim prelazima sa mobilnim timovima za suzbijanje krijumčarenja susjednih carinskih uprava	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	Kontinuirano 31.12.2015.
3.4.2.4	Intenziviranje zajedničkih akcija sa pripadnicima Uprave policije na suzbijanju krijumčarenja narkotika	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	Kontinuirano 31.12.2015.

	3.4.3.Carinska revizija	Odgovorna organizaciona jedinica	Rok
--	-------------------------	----------------------------------	-----

3.4.3.1	Kadrovsko jačanje Odsjeka za Carinsku reviziju	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	Kontinuirano 31.12.2015.
3.4.3.2	Implementacija propisa i instrukcija nacionalnih revizionih tijela kao i najviših standarda carinske revizije u EU	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	31.12.2013
3.4.3.3	Organizaciono pozicioniranje kao Odjeljenje za carinsku reviziju neposredno odgovorno DirektorU Uprave carina	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	31.12.2013
3.4.3.4	Intenziviranje redovnih, sistemskih i pojedinačnih revizionih kontrola	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	31.12.2013

	3.5 Poboljšanje zakonodavnog i institucionalnog okvira u borbi protiv korupcije	Odgovorna organizaciona jedinica	Rok
3.5.1	Praćenje realizacije mjera iz nadležnosti Uprave carina u okviru Akcionog plana za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala za period 2013-2014. godine	Odjeljenje za unutrašnju kontrolu	2013/2014
3.5.2	Blagovremeno dostavljanje statističkih podaka o prijavama korupcije i daljim postupcima putem softverske aplikacije Upravi za antikoruptionsku inicijativu	Odjeljenje za unutrašnju kontrolu	Kontinuirano 31.12.2015.
3.5.3	Sprovođenja antikoruptionskih mjera iz Plana aktivnosti na ispunjavanju preporuka iz izvještaja EK o napretku CG za 2012	Odjeljenje za unutrašnju kontrolu	31.12.2013

	3.6 Integritet i Etički kodeks	Odgovorna organizaciona jedinica	Rok
3.6.1.	Izrada (analiza rizika) i usvajanje Plana integriteta carinskih službenika i namještenika	Menadžer integriteta i Radna grupa za izradu Plana integriteta	31.12.2013

3.6.2.	Promocija Plana integriteta	Menadžer integriteta i Radna grupa za izradu Plana integriteta	Kontinuirano 31.12.2015.
3.6.3.	Implementacija Plana integriteta	Odjeljenje za unutrašnju kontrolu	Kontinuirano 31.12.2015.
3.6.4.	Implementacija Etičkog kodeksa	Etički odbor	Kontinuirano 31.12.2015.
3.6.5.	Realizacija Plana obuke na temu brobe protiv korupcije, integriteta i etike	Odjeljenje za unutrašnju kontrolu i Etički odbor	Kontinuirano 31.12.2015.
3.6.6.	Jačanje svijesti o Etičkom kodeksu i integritetu carinskih službenika i namještenika	Odjeljenje za unutrašnju kontrolu i Etički odbor	Kontinuirano 31.12.2015.

	3.7 Kontrolni mehanizmi	Odgovorna organizaciona jedinica	Rok
3.7.1.	Sprovođenje unutrašnjih kontrola u vezi sa povredama radnih obaveza počinjenih od strane carinskih službenika i iniciranje disciplinskih i drugih postpaka	Odjeljenje za unutrašnju kontrolu	Kontinuirano 31.12.2015.
3.7.2.	Kontrola poštovanja normi Etičkog kodeksa	Etički odbor	Kontinuirano 31.12.2015.

	3.8 Jačanje nivoa svijesti o opasnosti i štetnosti korupcije	Odgovorna organizaciona jedinica	Rok
3.8.1.	Sprovođenje intezivne javne kampanje u cilju podizanja nivoa javne svijesti i efikasnijeg učešća građana u borbi protiv korupcije	Odjeljenje za unutrašnju kontrolu PR menadžer	Kontinuirano 31.12.2015.
3.8.2.	Izrada flajera i inforamativnog materijala o mehanizmima za prijavu korupcije	Odjeljenje za unutrašnju kontrolu PR menadžer	Kontinuirano 31.12.2015.

Strateški cilj 4: Povećana efikasnost u naplati prihoda

	4.1 Realizovati predviđene prihode	Odgovorna organizaciona jedinica	Rok
4.1.1.	Pravilno svrstavanje robe prema nomenklaturi Carinske tarife	Sektor za carinsko-pravne poslove	Kontinuirano 31.12.2015.
4.1.2.	Izrada Vodiča za pravilno svrstavanje robe prema nomenklaturi Carinske tarife	Sektor za carinsko-pravne poslove	31.12.2014.
4.1.3.	Pravilno utvrđivanje carinske vrijednosti	Sektor za carinsko-pravne poslove	Kontinuirano 31.12.2015.
4.1.4.	Pravilna primjena pravila o porijeklu robe	Sektor za carinsko-pravne poslove	Kontinuirano 31.12.2015.
4.1.5.	Usvajanje mehanizama za naknadne kontrole	Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	31.12.2015.
4.1.6.	Modernizacija korišćenja i evidentiranja garancija	Sektor za carinsko-informacioni sistem i naplatu prihoda	31.12.2015.
4.1.7	Usvajanje znanja i najbolje prakse u pravcu evropskih integracija u funkcionisanju obračuna i naplate carinskog duga	Sektor za carinsko-informacioni sistem i naplatu prihoda	31.12.2015.

	4.2. Promocija dobrovoljnog poštovanja propisa	Odgovorna organizaciona jedinica	Rok
4.2.1	Sprovođenje aktivnosti promovisanja dobrovoljnog poštovanja propisa, kroz informisanje o carinskim obavezama koje se moraju ispuniti	Sektor za carinsko-informacioni sistem i naplatu prihoda i Služba za opšte poslove, odnose sa javnošću i javne nabavke	Kontinuirano 31.12.2015.

	4.3 Ciljane aktivnosti prema carinskim dužnicima koji ne poštuju propise	Odgovorna organizaciona jedinica	Rok
4.3.1	Identifikovati carinske dužnike koji ne poštuju propise i to ne samo u smislu otkrivanja izbjegavanja plaćanja duga, već i u smislu prevencije takvog ponašanja	Sektor za carinsko-informacioni sistem i naplatu prihoda	Kontinuirano 31.12.2015.
4.3.2	Poboljšanje instrumenata prinudnih mjera za one koji ne poštuju propise	Sektor za carinsko-informacioni sistem i naplatu prihoda	31.12.2015.

	4.4 Poboljšanje procedura za efektivnu naplatu carinskog duga	Odgovorna organizaciona jedinica	Rok
4.4.1	Preduzeti aktivnosti kako bi upravljanje, kontrola i naplata akciza na unutrašnjem tržištu prešle u nadležnost Uprave Carina.	Sektor za carinsko-informacioni sistem i naplatu prihoda	31.12.2014
4.4.2	Uvođenje novih procedura i instrumenata koji će za rezultat imati efikasnu naplatu prihoda i suzbijanje sive ekonomije	Sektor za carinsko-informacioni sistem i naplatu prihoda	31.12.2015

Strateški cilj 5: Nastavak modernizacije Carinske službe, uključujući razvoj ljudskih resursa i kapaciteta informacione tehnologije, kao i jačanje infrastrukture i opreme

	5.1. Reorganizacija i jačanje službe	Odgovorna organizaciona jedinica	Rok
5.1.1	Donošenje novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Uprave carina,	Sektor za planiranje i upravljanje ljudskim resursima	30.06.2013.
5.1.2	Izrada novih procedura, imenovanje čime ćemo osigurati izbor najbolje kvalifikovanih kandidata	Sektor za planiranje i upravljanje ljudskim resursima	31.12.2014.

	5.2 Razvoj ljudskih resursa	Odgovorna organizaciona jedinica	Rok
5.2.1	Izrada Strategije upravljanja ljudskim resursima	Sektor za planiranje i upravljanje ljudskim resursima	31.12.2013.
5.2.2	Profesionalno usavršavanje službenika i namještenika	Sektor za planiranje i upravljanje ljudskim resursima	Kontinuirano 31.12.2015.
5.2.3	Pripremiti sažetu analizu ljudskih resursa u Upravi carina i izraditi plan sa aspekta odnosa potreba i ljudskih resursa	Sektor za planiranje i upravljanje ljudskim resursima	30.06.2013
5.2.4	Uvesti sistem za utvrđivanje sposobnosti kandidata u saradnji sa upravom za kadrove u skladu sa pozitivnim propisima	Sektor za planiranje i upravljanje ljudskim resursima	01.08.2013
5.2.5	Procijeniti uspjeh primjenjivanja ocjene radnog učinka	Sektor za planiranje i upravljanje ljudskim resursima	Kontinuirano 31.12.2015.
5.2.6	Pripremiti prijedloge za donošenje novih i izmjenu važećih podzakonskih akata, potrebnih za nesmetano funkcionisanje Carinske službe	Sektor za planiranje i upravljanje ljudskim resursima	31.12.2015

	5.3 Razvoj i implementacija programa za obuku kadrova	Odgovorna organizaciona jedinica	Rok
5.3.1	Izrada nove Strategije obuke	Sektor za planiranje i upravljanje ljudskim resursima	31.12.2013
5.3.2	Iniciranje studije izvodljivosti o programima e-učenja	Sektor za planiranje i upravljanje ljudskim resursima	31.12.2015
5.3.3	Sprovođenje specijalističkih obuka u oblastima: spriječavanje šverca (posebno zabranjenih i za promet ograničenih roba, uključujući narkotike, oružje i proizvode dvostruke namjene), analiza rizika, obavještajni rad, istrage, borba protiv kršenja prava intelektualne svojine, procedure	Sektor za planiranje i upravljanje ljudskim resursima	Kontinuirano 31.12.2015.

	tranzita, IT obuke, korišćenje posebne opreme i učenje stranih jezika		
5.3.4	Nastavak razvoja leaderskih i upravljačkih vještina koje traži jedna moderna Uprava carina	Sektor za planiranje i upravljanje ljudskim resursima	Kontinuirano 31.12.2015.

	5.4 Razvoj odnosa sa javnošću i komunikacije	Odgovorna organizaciona jedinica	Rok
5.4.1	Izrada Strategije odnosa sa javnošću	Služba za opšte poslove, odnose sa javnošću i javne nabavke	01.10.2013.
5.4.2	Donošenje plana aktivnosti PR-a, koji uključuje: <ul style="list-style-type: none"> • uspostaviti sistem za redovnu reviziju upustava i informacija za javnost • plan reklamnih i drugih promotivnih aktivnosti (bilbordi, plakati, flajeri, brošure itd.) 	Služba za opšte poslove, odnose sa javnošću i javne nabavke	01.10.2014
5.4.3	Unapređenje eksterne i interne komunikacije	Služba za opšte poslove, odnose sa javnošću i javne nabavke	01.10.2014

	5.5 Modernizacija infrastrukture i opreme	Odgovorna organizaciona jedinica	Rok
5.5.1	Izrada strategije za infrastrukturu i opremu	Služba za investicije i održavanje	31.12.2015.
5.5.2	Izrada elaborata za strategiju, sa finansijskim planovima	Služba za investicije i održavanje	31.12.2015.

5.5.3	Nastavak aktivnosti na rekonstrukciji graničnog prelaza Šćepan Polje	Služba za investicije i održavanje i Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	31.12.2015.
5.5.4	Nastavak aktivnosti na rekonstrukciji graničnog prelaza Sitnica	Služba za investicije i održavanje i Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	31.12.2015.
5.5.5	Nastavak aktivnosti na rekonstrukciji graničnog prelaza Ilino Brdo	Služba za investicije i održavanje i Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	31.12.2015.
5.5.6	Izrada kategorizacije graničnih prelaza	Služba za investicije i održavanje i Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	31.12.2015.
5.5.7	Nastavak aktivnosti na postavljanju video nadzora na graničnim prelazima	Služba za investicije i održavanje i Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	31.12.2015.
5.5.8	Nastavak aktivnosti na uspostavi zajedničkog graničnog prelaza za željeznički saobraćaj sa Republikom Srbijom i Republikom Albanijom	Služba za investicije i održavanje i Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	31.12.2015.
5.5.9	Nabavka nove opreme	Služba za investicije i održavanje	31.12.2015.
5.5.10	Nastavak aktivnosti na rekonstrukciji puta Tuzi-Božaj	Služba za investicije i održavanje	31.12.2015.
5.5.11	Nastavak aktivnosti na rekonstrukciji puta Ulcinj-Sukobin	Služba za investicije i održavanje i Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	31.12.2015.
5.5.12	Nastavak aktivnosti na uspostavljanju zajedničkog graničnog prelaza Kula-Savine	Služba za investicije i održavanje i Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	31.12.2015.
5.5.13	Izrada projekata za izgradnju zaustavnih traka na graničnim prelazima	Služba za investicije i održavanje i Sektor za carinsku bezbjednost, kontrolu i koordinaciju rada Carinarnicama	31.12.2015.
5.5.14	Nastavak aktivnosti na izgradnji nove centrale Uprave carina	Služba za investicije i održavanje	31.12.2015.

	5.6 Osnivanje carinske laboratorije	Odgovorna organizaciona jedinica	Rok
5.6.1	Rekonstrukcija postojeće laboratorije	Služba za investicije i održavanje	31.12.2013
5.6.2	Obuka službenika koji rade u carinskoj laboratoriji	Sektor za carinsko-pravne poslove, Sektor za planiranje i upravljanje ljudskim resursima	Kontuirano 31.12.2015.
5.6.3	Nabavka opreme za ispitivanje mineralnih ulja i njihovih derivata i kancelarijskog inventara	Sektor za carinsko-pravne poslove	31.12.2015.
5.6.4	Nabavka opreme za ispitivanje poljoprivredno- prehrambenih proizvoda	Sektor za carinsko-pravne poslove	31.12.2015
5.6.5	Nabavka standarda u skladu sa metodama usaglašenim sa stručnim odredbama EU i u skladu sa međunarodnim i nacionalnim institutima za standardizaciju.	Sektor za carinsko-pravne poslove	31.12.2015

	5.7 Informacione komunikacione tehnologije	Odgovorna organizaciona jedinica	Rok
5.7.1.	Izrada IT strategije	Sektor za carinsko-informacioni sistem i naplatu prihoda	31.12.2013.
5.7.2.	Nadogradnja IT sistema za realizaciju interkonektivnosti i inetroperabilnosti sa sistemima EU	Sektor za carinsko-informacioni sistem i naplatu prihoda	Kontinuirano 31.12.2015.
5.7.3.	Nadogradnja sistemskog hardvera (Hardver baze podataka, baznih i aplikativnih servera)	Sektor za carinsko-informacioni sistem i naplatu prihoda	31.12.2015.
5.7.4	Nadogradnja sistemskog softvera	Sektor za carinsko-informacioni sistem i naplatu prihoda	31.12.2015.

5.7.5	Nadogradnja mrežne infrastrukture	Sektor za carinsko-informacioni sistem i naplatu prihoda	31.12.2015.
5.7.6	Nadogradnja bezbjednosnih servisa i pravila IT sistema	Sektor za carinsko-informacioni sistem i naplatu prihoda	Kontinuirano 31.12.2015.
5.7.7	Zamjena tehnološki dotrajale i nabavka nove desktop opreme	Sektor za carinsko-informacioni sistem i naplatu prihoda	31.12.2015.
5.7.8	Ukidanje ručnih evidencija u carinskim ispostavama shodno efikasnosti razvoja Modula za izvještavanje	Sektor za carinsko-informacioni sistem i naplatu prihoda, Sektor za planiranje i upravljanje ljudskim resursima	31.12.2015.
5.7.9	Priprema uvođenja elektronskog potpisa	Sektor za carinsko-informacioni sistem i naplatu prihoda	31.12.2015.
5.7.10	Priprema uvođenja potpune automatizacija obrade JCI-a, tj. uspostavljanja bezpapirnog poslovanja	Sektor za carinsko-informacioni sistem i naplatu prihoda, Sektor za carinsko-pravne poslove	31.12.2015.
5.7.11	Priprema uvođenja elektronske arhive –bezpapirna arhiva	Sektor za carinsko-informacioni sistem i naplatu prihoda, Sektor za carinsko-pravne poslove, Služba za opšte poslove, odnose sa javnošću i javne nabavke	31.12.2015
5.7.12	Disaster recovery – Zaštita sistema od elementarnih nepogoda i kreiranje rezervne lokacije za centralnu lokaciju CIS-a	Sektor za carinsko-informacioni sistem i naplatu prihoda	31.12.2015

ANEKS B

Strateški dokumenti

Dokumenti i resursi korišćeni kao reference pri izradi Poslovne Strategije crnogorske Uprave carina 2013-2015. su:

- Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske Zajednice i njenih država članica i Crne Gore
- Nacionalni program integracija Crne Gore u EU (NPI) za period 2008-2012.,
- Smjernice makroekonomske i fiskalne politike 2012 – 2015.,
- Program rada Vlade Crne Gore za 2013.,
- Nacionalna strategija održivog razvoja Crne Gore,
- Strategija borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala za period 2010-2014.,
- Strategija integralnog upravljanja granicom,
- Strategija tržišnog nadzora u Crnoj Gori,
- Nacionalna strategija zaštite intelektualne svojine za period 2012-2015.,
- Akcioni plan monitoringa implementacije preporuka iz Mišljenja Evropske Komisije,
- Međunarodna Konvencija o pojednostavljivanju i harmonizaciji carinskih procedura (revidirana Kjoto Konvencija),
- Okvir standarda Svjetske Carinske Organizacije za obezbjeđivanje i olakšavanje globalne trgovine.
- Menadžment plan promjene poslovanja.
- Carinske smjernice EU

